

De inspectie en het toezicht op de B3- en B4-scholen in Caribisch Nederland

Inleiding

In de Leerplichtwet BES, die op 1 januari 2011 in werking is getreden, is bepaald dat alle kinderen in de leerplichtige leeftijd onderwijs moeten volgen aan een school. Een zeer klein deel van de kinderen volgt onderwijs aan een school die niet door de overheid wordt bekostigd.

In het kader van de Leerplichtwet zijn er vier verschillende wijzen waarop voldaan kan worden aan de leerplicht:

1. Aan door de overheid bekostigde scholen (B1-scholen).
2. Niet door de overheid bekostigde scholen die op grond van artikel 112 van de Wet op het voortgezet onderwijs BES (WVO BES) zijn aangewezen als exameninstelling (B2-scholen).
3. Niet door de overheid bekostigde scholen, namelijk de scholen die naar het oordeel van de leerplichtambtenaar de status hebben van 'school in de zin van artikel 1, onderdeel b, onder 3 van de Leerplichtwet BES' (B3-scholen).
4. De internationale of buitenlandse scholen voor primair en/of voortgezet onderwijs. Dit zijn scholen in Europees Nederland en Caribisch Nederland die uitsluitend bestemd zijn voor leerlingen die niet de Nederlandse nationaliteit hebben (B4-scholen).

Deze notitie gaat in op de betrokkenheid van de Inspectie van het Onderwijs bij de B3- en B4-scholen.

B3-scholen

De inspectie is op een verschillende wijze betrokken bij de B3-scholen. Dat is eerst als een niet-bekostigde onderwijsvoorziening zich bij het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, of bij de Rijksdienst Caribisch Nederland, heeft aangemeld als een voorziening die onderwijs geeft aan leerlingen vanaf de leeftijd van vier jaar. Op dat moment moet de inspectie vaststellen of die onderwijsvoorziening een school is in de zin van artikel 1, onderdeel b, onder 3 van de Leerplichtwet BES. Zodra dat is vastgesteld, is de betrokkenheid van de inspectie bij een B3-school van een andere orde. Dan komt die school onder het reguliere toezicht van de inspectie. Het gevolg daarvan is dat de inspectie met de (rechts)persoon die deze school in stand houdt ook het reguliere contact onderhoudt in verband met het onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs op die school. De inspectie heeft in het document 'De basiskwaliteit van het primair en voortgezet onderwijs in Caribisch Nederland' de basiskwaliteitseisen beschreven. Bij elk kwaliteitsonderzoek doet zich dan tevens de vraag voor of de betrokken school nog steeds blijft voldoen aan de in de Leerplichtwet BES opgenomen criteria voor B3-scholen.

Er zijn op dit moment in Caribisch Nederland twee scholen die in principe onder deze B3-noemer vallen, beide op Bonaire. Het Rijk bekostigt deze scholen niet, terwijl zich daar wel leerplichtige leerlingen bevinden.

Per 1 januari 2011 is de Leerplichtwet BES in werking getreden, met uitzondering van artikel 3 van de Leerplichtwet BES. Artikel 3 houdt in dat de leerplichtambtenaar constateert dat er leerplichtige leerlingen zijn die onderwijs krijgen op een school waar niet duidelijk van is of er sprake is van een school waar de leerplicht kan worden vervuld. De leerplichtambtenaar stelt dan de inspectie, via de Rijksdienst Caribisch Nederland, op de hoogte. De inspectie zal dan vervolgens een advies moeten geven aan het bestuurscollege of dit een school is waar de leerplicht als bedoeld in de leerplichtwet kan worden vervuld. Het advies van de inspectie is bindend.

Artikel 3 van de wet treedt per 1 augustus 2011 in werking. Het is van belang dat de inspectie tijdig een advies uitbrengt. De Rijksdienst Caribisch Nederland heeft dit aan de Inspectie van het Onderwijs verzocht. De inspectie zal met de betrokken scholen in overleg gaan over het tijdstip waarop zij haar onderzoek zal uitvoeren en over de criteria die zij bij haar advies zal hanteren. Voor meer informatie over deze adviesprocedure verwijzen wij u naar de volgende internetpagina van de Inspectie van het Onderwijs:

<http://www.onderwijsinspectie.nl/onderwijs/Particulier+onderwijs/Oprichting>

B4-scholen

De B4-scholen zijn de internationale of buitenlandse scholen voor primair en/of voortgezet onderwijs. Dit zijn scholen in Caribisch Nederland die uitsluitend bestemd zijn voor leerlingen die niet de Nederlandse nationaliteit hebben. In Caribisch Nederland is er wellicht één toekomstige B4-school.

Voor B4-scholen in Europees Nederland komt er binnenkort een nieuwe regeling, de zogenoemde Regeling aanwijzing internationale, buitenlandse en ambassadescholen. Voor Caribisch Nederland moet nog worden bepaald of en zo ja, deze regeling ook voor Caribisch Nederland gaat gelden. In deze notitie beperken wij ons nu tot de hoofdlijnen van de nieuwe regeling zoals deze in Nederland van kracht wordt.

Verzoek om aanwijzing

Een verzoek om aanwijzing als school moet het bevoegd gezag indienen. Met het verzoek om aanwijzing wordt een bewijs van toezicht meegezonden.

Bewijs van toezicht

Een school die als B4-school wil worden aangewezen moet conform de regeling onder toezicht staan van de autoriteiten van het moederland, of van een internationale accreditatieorganisatie. De school dient een bewijs van dit toezicht te overleggen met de aanvraag om aanwijzing. Onder een bewijs wordt in ieder geval verstaan een schriftelijke verklaring van een ambassade, moederland of internationale accreditatieorganisatie aan de minister dat de school die de aanwijzing aanvraagt onder diens toezicht staat.

Internationale scholen zullen enkel een bewijs van toezicht van een accreditatieorganisatie kunnen overleggen. In de regeling wordt verwezen naar een lijst van accreditatieorganisaties, waarvan het toezicht op de onderwijskwaliteit van de aangesloten scholen in ieder geval als voldoende wordt beschouwd.

Buitenlandse scholen en ambassadescholen zullen mogelijk zowel een bewijs van toezicht van het land waar ze aan verbonden zijn, als van een accreditatieorganisatie kunnen overleggen.

Taaleis

Als een B4-school besluit om kinderen met de Nederlandse nationaliteit tot het onderwijs toe te laten, gelden nadere voorwaarden ten aanzien van onderwijs in de Nederlandse taal. Het bevoegd gezag van een aangewezen B4-school kan er ook voor kiezen geen leerlingen met de Nederlandse nationaliteit toe te laten. In dat geval is de taaleis niet aan de orde.

De onderwijsagenda's voor zowel het primair als voor het voortgezet onderwijs leggen een grote nadruk op de beheersing van de Nederlandse taal. Ook de Nederlandse kinderen die op B4-scholen zitten moeten het Nederlands goed beheersen. Het biedt een waarborg voor de taalkennis van de Nederlandse leerlingen die alsnog in het reguliere (Caribisch of Europees) Nederlandse onderwijs terecht komen.

Om te verzekeren dat Caribisch Nederlandse kinderen de Nederlandse taal goed leren beheersen, houdt de Inspectie van het Onderwijs toezicht op het onderwijs van het Nederlands. Hierbij hanteert de inspectie grotendeels dezelfde criteria als die worden gehanteerd voor het Nederlands op andere scholen in Caribisch Nederland. Er wordt onder meer gekeken naar het onderwijsaanbod, het leerlingvolgsysteem, de leerlingenzorg en de onderwijstijd, waarbij rekening wordt gehouden met de taalachtergrond van de betreffende leerlingen.

Duurzaam in Caribisch Nederland verblijvende kinderen

De B4-scholen zijn in eerste aanleg bedoeld voor buitenlandse kinderen en kinderen van Nederlandse expats die tijdelijk in Caribisch Nederland verblijven. In de praktijk zitten ook duurzaam in Caribisch Nederland verblijvende kinderen op B4-scholen. Met leerlingen die duurzaam in Caribisch Nederland verblijven, worden leerlingen bedoeld die voor langere periode in Caribisch Nederland wonen en leven. Gelet op de gebruikelijke (maximum)termijnen voor uitzending van expats wordt hieronder een periode van vijf jaar en langer verstaan.